

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Justis- og beredskapsdepartementet
v/Hege C. Haukaas
lovavdelingen@jd.dep.no

NB! Dette brevet sendes kun som e-post

Vår ref.:
14/1256- 2- RSO

Deres ref.:
14/3664 ES
HCH/LRB/SRY/bj

Dato:
12.09.2014

Høring - Forslag til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 mv

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringsbrev av 17. juni 2014 med høringsfrist 17. september 2014.

Ombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet, religion, alder, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og nedsatt funksjonsevne, og håndhever diskrimineringslovgivningen på disse områdene. Ombudet har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelsene Norge har etter FNs rasediskrimineringskonvensjon (CERD), FNs kvinnediskrimineringskonvensjon (CEDAW) og FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Ombudet ønsker på bakgrunn av vårt mandat å kommentere noen av punktene i forslag til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005.

Til pkt 4.2.6 Videreføring i straffeloven 2005 av ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud

Ombudet deler departementets syn på at man foreløpig har lite grunnlag for å evaluere ordningen med elektronisk kontroll ved kontaktforbud og støtter departementets forslag om å videreføre ordningen i straffeloven av 2005.

Bekjempelse av kjønnsbasert vold er viktig som ledd i en effektiv og reell likestillingspolitikk. FNs kvinnekonvensjon har presisert at kjønnsbasert vold er en form for diskriminering. Norske myndigheter har etter konvensjonsforpliktelsene en plikt til å forebygge vold, gi bistand og beskyttelse til ofre for vold, og til å etterforske og straffe overgripere, se FNs kvinnekomité's generelle anbefaling nummer 19, punkt 24.

Likestillings- og diskrimineringsombudet støttet i sitt høringssvar til *forslag om endringer i straffeloven § 33 og straffeprosessloven § 181* elektronisk kontroll ved kontaktforbud. Selv om elektronisk merking av voldsdømte personer ikke er forbeholdt noen typer voldshandlinger, vet vi at ofrene i disse sakene ofte er kvinner som lever eller har levd i forhold med en voldelig person. Ombudet mener en videreføring av elektronisk kontroll ved kontaktforbud er et viktig virkemiddel for å styrke beskyttelse mot vold og overgrep. Ombudet mener myndighetene ved å videreføre denne ordningen, signaliserer viktigheten av både kvinners og menns rett til ikke å bli utsatt for kjønnsbasert vold og seksuelle overgrep.

Til pkt. 4.4.2 Enkelte særlige spørsmål

Ombudet støtter departementets forslag om at bestemmelsen i diskrimineringsloven § 12 om forbud mot medvirkning bør videreføres i straffeloven av 2005. Dette vil være av sivilrettslig viktighet i tillegg til at en slik videreføring, som departementet uttaler, vil harmonere best med resten av diskrimineringslovverket.

Om straffeloven av 2005

Ombudet er klar over at høringen her dreier seg om ikraftsetting av straffeloven av 2005. Ombudet ønsker likevel å knytte noen bemerkninger til straffeloven av 2005 § 77 om straffskjerpelse og § 185 om hatefulle ytringer.

Begge bestemmelsene gis personer som på bakgrunn av sin hudfarge eller nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller livssyn, homofile orientering eller nedsatt funksjonsevne særskilt beskyttelse mot å utsettes for hatkriminalitet og hatefulle ytringer. Ombudet mener beskyttelsen bør følge diskrimineringsgrunnlagene i diskrimineringslovgivningen slik at bestemmelsene harmonerer med de diskrimineringsgrunnlagene lovgiver mener har behov for et særskilt diskrimineringsvern.

Ombudet mener på denne bakgrunn ordlyden «*homofile orientering*» i strl. av 2005 §§ 77 og 185 bør erstattes med:

«seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk»

i tråd med lov av 21. juni 2013 nr. 58 om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering). Ombudet viser for øvrig til Landsforeningen mot lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH) sin høringsuttalelse av 18. august 2014.

Videre mener ombudet det er svært uheldig at de nevnte bestemmelsene ikke verner mot hatefulle ytringer eller hatkriminalitet som innebærer alvorlige krenkelser mot kvinner eller grupper av kvinner. Ombudet er av den oppfatning at man ved å innlemme «*kjønn*» i straffeloven §§ 77 og 185 vil gi en bedre helhet i lovverket i tråd med lov av 21. juni 2013 nr. 59 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven) formålsparagraf § 1. En slik innlemming også vil være i tråd med FNs Kvinnekomité sin oppfordring om at myndighetene bør *prioritere [...] å innføre omfattende tiltak for å forebygge og sette søkelys på vold mot kvinner og jenter [...]*, se Kvinnekomiteens merknader til Norges 8. rapport, pkt. 24. (a).

På denne bakgrunn mener ombudet en eventuell innlemming av «*kjønn*» i straffeloven av 2005 §§ 77 og 185 bør utredes.

Vennlig hilsen

Elisabeth Lier Haugseth
avdelingsleder

Rannveig Sørskaar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur